प्रयातान् सहितान् दृष्ट्वा पाण्डुपुत्त्रान्महारथान् । जितकाशिनश्च खचरास्त्वरिताश्च महारथाः ।
क्षणेनैव वने तस्मिन् समाजग्मुरभीतवत् । न्यवर्त्तन्त ततः सर्व्वे गन्धर्व्वा जितकाशिनः ।
दृष्ट्वा रथगतान् वीरान् पाण्डवांश्चतुरो रणे । तांस्तु विभ्राजितान् दृष्ट्वा लोकपालानिवोद्यतान् ।
व्यूढानीका व्यतिष्ठन्त गन्धमादनवासिनः । राज्ञस्तु वचनं श्रुत्वा धर्म्मपुत्त्रस्य धीमतः । १४९९
क्रमेण मृदुना युद्धमुपक्रान्तञ्च भारत । न तु गन्धर्व्वराजस्य सैनिका मन्दचेतसः ।
शक्यन्ते मृदुना श्रेयः प्रतिपादयितुं यदा । ततस्तान् युधि दुर्द्धर्षान् सव्यसाची परन्तपः ।
सान्त्वपूर्व्वमिदं वाक्यमुवाच खचरान्रणे । विसर्ज्जयत राजानं भ्रातरं मे सुयोधनं ।
त एवमुक्ता गन्धर्व्वाः पाण्डवेन यशस्विना । उत्सृजन्तस्तदा पार्थमिदं वचनमब्रुवन् ।
एकस्यैव वयं तात कुर्य्याम वचनं भुवि । यस्य शासनमाज्ञाय चरामो विगतज्वराः । १४९०
तेनैकेन यथादिष्टं तथा वर्त्ताम भारत । न शास्ता विद्यतेऽस्माकमन्यस्तस्मात् सुरेश्वरात् ।
एवमुक्तः स गन्धर्व्वैः कुन्तीपुत्त्रो धनञ्जयः । गन्धर्व्वान् पुनरेवेदं वचनं प्रत्यभाषत ।
न तद्गन्धर्व्वराजस्य युक्तं कर्म्म जुगुप्सितं । परदाराभिमर्शश्च मानुषैश्च समागमः ।
उत्सृजध्वं महावीर्य्या धृतराष्ट्रसुतानिमान् । दारांश्चैषां विमुञ्चध्वं धर्म्मराजस्य शासनात् ।
यदा सान्त्वा न मुञ्चध्वं गन्धर्व्वा धृतराष्ट्रजान् । मोचयिष्यामि विक्रम्य स्वयमेव सुयोधनं । १४९१
एवमुक्त्वा ततः पार्थः सव्यसाची धनञ्जयः । ससर्ज्ज निशितान् बाणान् खचरान् खचरान् प्रति ।
तथैव शरवर्षेण गन्धर्व्वास्ते बलोत्कटाः । पाण्डवानभ्यवर्त्तन्त पाण्डवाश्च दिवौकसः ।
ततः सुतुमुलं युद्धं गन्धर्व्वाणां तरस्विनां । बभूव भीमवेगानां पाण्डवानाञ्च भारत ।

इति श्रीमहाभारते आरण्यपर्व्वणि घोषयात्रापर्व्वणि पाण्डवगन्धर्व्वयुद्धे त्रिचत्वारिंशदधिकद्विशततोऽध्यायः ॥ २४३ ॥

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ ततो दिव्यास्त्रसम्पन्ना गन्धर्व्वा हेममालिनः । विसृजन्तः शरान् दीप्तान् समन्तात्पर्य्यवारयन् ।
चत्वारः पाण्डवा वीरा गन्धर्व्वाश्च सहस्रशः । रणे संन्यपतन्नाजंस्तदद्भुतमिवाभवत् । १४९२
यथा कर्णस्य च रथो धार्त्तराष्ट्रस्य चोभयोः । गन्धर्व्वैः शतशश्छिन्नौ तथा तेषां प्रचक्रिरे ।
तान् समापततो राजन् गन्धर्व्वाञ्छतशो रणे । प्रत्यगृह्णन्नरव्याघ्राः शरवर्षैरनेकशः ।
ते कीर्य्यमाणाः खगमाः शरवर्षैः समन्ततः । न शेकुः पाण्डुपुत्त्राणां समीपे परिवर्त्तितुं ।
अभिक्रुद्धानभिक्रुद्धो गन्धर्व्वानर्ज्जुनस्तदा । लक्षयित्वाऽथ दिव्यानि महास्त्राण्युपचक्रमे ।
सहस्राणां सहस्राणि प्राहिणोद्यमसादनं । आग्नेयेनार्ज्जुनः सङ्ख्ये गन्धर्व्वाणां बलोत्कटः । १४९३
तथा भीमो महेष्वासः संयुगे बलिनाम्वरः । गन्धर्व्वान् शतशो राजन् जघान निशितैः शरैः ।
माद्रीपुत्त्रावपि तथा युध्यमानौ बलोत्कटौ । परिगृह्याग्रतो राजन् जघ्नतुः शतशः परान् ।
ते वध्यमाना गन्धर्व्वा दिव्यैरस्त्रैर्म्महारथैः । उत्पेतुः खमुपादाय धृतराष्ट्रसुतांस्ततः ।
स तानुत्पतितान् दृष्ट्वा कुन्तीपुत्त्रो धनञ्जयः । महता शरजालेन समन्तात् पर्य्यवारयत् ।
ते बद्धाः शरजालेन शकुन्ता इव पञ्जरे । ववर्षुरर्ज्जुनं क्रोधाद्गदाशक्त्यृष्टिवृष्टिभिः । १४९४